

Inter la dek sciencistoj, kiuj ĝis nun estis prezidantoj de I.S.A.E., troviĝas la nomo de Nobel-Premiito: D-ro J. J. Thomson, profesoro pri fiziko en la Universitato de Cambridge, kaj de prezidinto de la Franca Akademio de Sciencoj D-ro Cotton, profesoro pri fiziko en la Pariza Sorbonne. Post la Dua Mondmilito, dank' al la larĝvida nederlanda eldonejo Muusses, la organo de I.S.A.E. denove regule aperas kun enhavo ĝenerale tre altnivela, tiel ke ĉiu klera homo povas ĝin legi kun intelekta profito. La esperantistoj, kiuj komprenas la gravecon de komuna lingvo por la scienco, devus multe pli forte apogi I.S.A.E. per aliĝoj kaj abonoj al ĝia organo.

D-ro Neergaard menciis ankaŭ la gravajn studojn rilate normigon, kiujn faris precipe la fama aŭstra esperantologo Eugen Wüster kaj la rusa terminologo Ernest Drezen. En la lasta tempo D-ro Holmstrom de UNESKO sugestis proponon pri Esperanto kiel pontolingvo por fakaj terminaroj.

En la kadro de la festo Prof. D-ro W. E. Collinson, emerita profesoro de la Universitato de Liverpool, faris prelegon sub la titolo „Lingvoj en Kontakto — La Teorio de Pruntvortoj kaj de Lingvomiksado”. La tre interesa kaj grava prelego de la fama brita lingvisto signifas novan kontribuon al pli bona kompreno de miksiĝoj kaj kunfandiĝoj en la evoluo de la lingvoj.

Post mallonga paŭzo Prof. D-ro Ivo Lapenna faris mallongan konkludan paroladon pri la „Perspektivoj por la Apliko de Esperanto en la Scienco”. Li difinis la sciencan laboron kiel intelektan aktivecon, kiu celas ekkoni aŭ larĝigi la konojn pri la leĝoj regantaj la naturon kaj la homan socion. Tial la scienco dividiĝas je du grandaj branĉoj: naturaj sciencoj kaj sociaj sciencoj. Aliflanke ne estas scienco la lernado de la jam ekkonitaj leĝoj, nek ilia aplikado en la praktiko aŭ transdonado al la aliaj. Personoj, kiuj okupiĝas pri tio, povas esti tre grandaj fakuloj kaj ilia laboro estas sendube tre utila, sed ili ne povas esti konsiderataj kiel sciencistoj. En I.S.A.E. troviĝas kaj povas esti ĝiaj membroj ĉiuj, kiuj havas ian ajn rilaton al la scienco, do ne nur sciencistoj, sed ankaŭ diversspecaj fakuloj. La plua utiligo de Esperanto por la scienco dependas ne nur de la preteco de sciencistoj verkadi en la lingvo, sed ankaŭ de la kapablo de la esperantista publiko havigi al si iliajn verkojn. Kun la konstanta pligrandiĝo de la nombro de personoj sciantaj la Internacian Lingvon, samtempe pligrandiĝas la eblecoj por apliko de Esperanto en la scienco. Tio ankaŭ malfermas ĉiam pli la paĝojn de nacilingvaj sciencaj revuoj por studoj kaj artikoloj, verkitaj en Esperanto. Prof. Lapenna en la fino forte rekomendis al la esperantistoj subteni I.S.A.E. kaj ankaŭ mendi la verkon Sciencaj Studoj.

Per ludado de la Divertimento de la Dana komponisto D. F. Kuhlau finiĝis tiu ĉi jubilea festo, laŭ la karaktero kaj agordo digna de I.S.A.E. kaj de la Internacia Lingvo. —

I. Lapenna.

PROLOGO

50-jara Jubileo de Internacia Sciencia Asocio Esperantista
Kopenhago 7-8-1956

Pasis duona jarcento decida —
Staras scienco kaj lingvo planita
ambaŭ ĉe grava instanco:
Ĉu ruiniĝo aŭ renesanco?
Antaŭ defio
vokas racio
ambaŭ nun por alianco.

Luktis scienco en ĉiu epoko
kontraŭ ignoro, malhelpo kaj moko.
Sed **Galileo** kaj **Fulton**
pruvis, ke eblas privenki la stulton.
Al pioniroj
ofte martiroj,
sentu hodiaŭ la ŝuldon.

Preter progresoj kvalitaj kaj kvantaj
pasis scienco per paŝoj gigantaj.
Kreskis la sano kaj aĝo,
krevis la nuboj de kriza domaĝo.
Kun konsekvenco
gvidas scienco
voje al sato kaj saĝo.

Ritmo distingas sin ĝis la kresĉendo
tra la perturboj de l'nuna jarcento:
Beno kaj bruo teknika,
vivo facila — sed esto komplika.
La teorio
per energio
iĝas realo unika.

Homo racia facile konkludas:
Ĝuste nun lingva problemo akutas!
Tamen al indiferento,
rido, rutino ĝis nuna momento
lukti necesas,
ĝis ni sukcesas
veli science en vento.

Lingvo tutmonda ekestis pro revo —
Ne nur militoj minacis per krevo.
Premis nin longe kateno:
La izoleco, sed venkis la peno
antaŭ UNESKO.
Venas nun kresko
en pli sekura haveno.

Ĉar Esperanto, helpilo teknika,
montris por arto sin plene efika.
Floris ĝi en la izolo,
fajnas nun kiel matura grapolo.
Tempo obskura
tenis ĝin pura
sub humanisma kontrolo.

Tia kontrolo estas esenca
lingve, sed eĉ pli al vero scienca:
Vero neniam por vendo.
— Sorĉo-disciploj de l' nuna momento!
Fortojn vi veku,
sed ankaŭ regu
glore al inteligentol!

Poul Thorsen

061.22 I.S.A.E.

ISAE-INFOJMOJ

Al la usonaj membroj. Ĉar la delegito de ISAE por Usono, d-ro F. J. Belinfante, ne plu havas tempon por la taskoj de delegito, ni alvokas vin pri kunhelpo. Bonvolu skribi al ISAE se vi volas transpreni la oficon de delegito de ISAE. —

S. Alexandersson.